

Schoon Milieu Op Curaçao (deel 3)

SMOC staat voor Schoon Milieu Op Curaçao. Voorzitter van de stichting is drs. Peter van Leeuwen. Op de Curaçaose televisiezender TV 11 werd hij op 26-12-2010 geïnterviewd door dhr. José Manuel Diaz, in het programma *To the Point*, dat elke zondag om 21 uur wordt uitgezonden.

Getranscribeerd door Guus Kokx

Meneer Van Leeuwen. Voor wat betreft die meetapparatuur die aangeschaft werd, en die begin dit jaar (2010) geïnstalleerd werd. Wat zijn de resultaten: zijn er cijfers waaruit blijkt, hoe goed of hoe slecht we er voor staan wat betreft milieuvervuiling?

Peter van Leeuwen: Ja, nou, het interessante is natuurlijk om te zien dat jarenlang de PdVSA zelf heeft gemeten. Die cijfers zijn overigens gebrekkig, maar geven aan dat dat ongeveer 80% boven de vergunning –toegestane normen- ligt. Sinds 1 januari 2010 heeft de overheid dus de beschikking over meetapparatuur. Die staat opgesteld bij de Joodse Begraafplaats. Er is ook een meetkar bij Marchena geplaatst. En of het toeval is weet ik niet, maar per de datum dat de meetapparatuur het ging doen, is de Isla plat komen te liggen.

Dus wat zien wij - en dat is op zich uitermate interessant - jarenlang wordt er ongeveer 14- - 145 gemeten. De PdVSA ligt plat, en we meten 10 tot 20.

Daar waar de Isla in de Rechtszaak ook zegt - “Wij zijn het niet... Het zijn de auto's... Het is het havenverkeer... Het zijn andere bronnen dan wij ...”, daar zien wij (SMOC) aan de metingen dat het weldegelijk de Isla is.

En omdat de Isla dus niet draait zien wij hele lage waardes. Wat we nu zien gebeuren – en dat kan iedereen zien op www.luchtmetingencuracao.org. We zien nu waardes, nu de Isla probeert op te starten, van 300 - 400 regelmatig verschijnen. Dus het geeft wel aan dat de PdVSA het niet zal kunnen bereiken om onder die vergunningsnormen te blijven. Dat voorspel ik.

Want ik wil toch ook wel graag reclame maken voor SMOC.

Wij zijn 10 jaar belangeloos bezig. We hebben sinds drie weken een eigen website en dat is www.stichtingsmoc.org. Als mensen meer informatie willen hebben, zou ik heel graag naar onze website willen verwijzen, en wij zien in een aantal weken tijd, al meer dan 3000 bezoeken aan onze website. Dus kennelijk is er behoefte aan informatie. Dat is een ander aspect van deze milieuschandalen die hier plaats vinden: er is geen enkele transparantie. De Overheid geeft geen enkele informatie. De Isla geeft geen informatie. De Milieudienst geeft geen informatie. Wij zijn eigenlijk als enige Stichting, samen met de Stichting Humanitaire Zorg, een Stichting die informatie geeft, gebaseerd op feiten. Wij zijn wetenschappelijk opgeleide mensen die in de Stichting SMOC zitten: Een huisarts, een scheikundige. Ik ben zelf van oorsprong apotheker. Dus heb een chemische en medische achtergrond. Wij zeggen niet zomaar iets. Wij komen met argumenten. Wij komen met rapporten. Wij hebben een dossier van hier tot Tokyo zeg ik altijd maar. Iedereen die wat dat betreft de feiten wil zien: Ga naar onze website: stichtingsmoc.org of kom naar ons toe.

Meneer van Leeuwen, U zei in het begin: Om het probleem op te lossen heb je ongeveer 100 miljoen USD nodig, voor een raffinaderij die 500 miljoen USD per jaar produceert. Waarom denkt U dat de PdVSA weigert die 100 miljoen USD te investeren om het probleem op te lossen?

Een multinational is er op gericht om zoveel mogelijk winst te maken. En dat doen ze het liefst daar, in dat land, waar ze de meeste winst kunnen meenemen. Dus je betaalt geen belastingen als grondbelasting etc. Dat heb ik net genoemd (zie deel 1 en deel 2). Het wordt hier ook toegestaan dat je het milieu vervuult op een manier die elke grens te buiten gaat.

Een vergelijkbare raffinaderij, in Nederland in dit geval: de Shell in Pernis, die raffineert 400.000 vaten per dag. (De PdVSA raffineert 200.000 vaten per dag)

De Shell investeert op jaarbasis, om aan de milieu eisen te kunnen voldoen, ongeveer € 100 miljoen. Daarmee zorgt ze ervoor dat de milieubelasting binnen de perken blijft. Als je nou kijkt naar de metingen hier, waarvan ik zeg dat ze ongeveer 140 zijn, maar daar zitten ook van van 200, 300 microgram per m³ zwavel-dioxide tussen. In Pernis is dat 14 tot 20 microgram per m³.

Dus dat is een raffinaderij die 2 keer zoveel raffineert, maar die investeert in milieu. De PdVSA weigert te investeren in milieu. Sterker: Het geld om in milieu te investeren is opgebracht door de bevolking van Curaçao. Het Isla Refinery Upgrading Program (IRUP) is een onderdeel van de vergunning, had in 2000 moeten zijn opgeleverd. De bevolking heeft betaald 110 – 120 miljoen USD.

De PdVSA heeft dat geld gekregen om te investeren in milieu, maar ze hebben het niet gedaan. Dat geld was dus nodig om de zwavel uit de raffinaderij te halen - uit de producten – zodat het niet in de lucht komt. Wat gebeurt er? Het geld wordt niet geïnvesteerd. De PdVSA zegt: We hebben nog meer winst, en dan krijg je deze ellende.

We praten over PdVSA, maar we weten dat PdVSA in 1985 de raffinaderij is komen huren. Maar voorheen was het Shell. Vanaf 1914-1916 is het opengegaan. Was is de aansprakelijkheid van de Shell voor wat betreft de milieuvervuiling. Want ik denk dat niet alleen PdVSA verantwoordelijk is, maar ook Shell. Wat kunt U zeggen over de Shell periode.

Nou, dat is bekend dat de Shell hier eigenaar was van de raffinaderij. De PdVSA is huurder. Dat is een groot verschil.

De Shell had geen vergunning. Die wilde geen vergunning en de Overheid heeft toen ook gezegd: Ja, dat is goed. Ga je gang maar.

Het is overigens een tijd, dat de Shell hier was, waarvan Freek de Jonge altijd zei: “Dat is nog een tijd waarin roken gezond was”, en daarmee wordt bedoeld, dat in die tijd niet bekend was wat de gevolgen waren van deze enorme vervuiling. Dus daardoor is de druk op de Shell er nooit geweest.

Had SMOC, hadden wij in de 80-er jaren hier gezeten, dan hadden we de Shell aangepakt. Het is niet zo dat wij dit doen omdat wij de PdVSA willen aanpakken.

Neen, wij komen op voor de belangen van de bewoners onder de rook.

Wie er in zit in de raffinaderij, interesseert ons niet. Als de Overheid zegt, we hebben nu een andere huurder. Prima, maar houdt ze aan de vergunning. En stel die vergunning eens bij – want dat staat ook in de vergunning: Je hoort hem aan te scherpen, aan de moderne eisen. Maar de Shell heeft in feite in 1985 een enorme milieu ellende achtergelaten, en heeft dat voor NAF 1,00 afgekocht.

Wie daar oorzaak van is, is natuurlijk ook weer de Overheid. Want de Overheid (dat was toen Maria Liberia-Peeters) heeft ondanks adviezen van haar adviseurs, gezegd: we gaan door met de raffinaderij, terwijl toen ook eisen hadden worden kunnen gesteld. Maar dat was een andere tijd. Er was niet zo goed bekend, wat de gevolgen waren. Dus ik heb er begrip voor, dat je toen op economische gronden – er werkte toen 3500 mensen bij de Isla – zei: We hebben de werkgelegenheid nodig. De enige eis die de Overheid toen heeft gesteld was: Behoud van werkgelegenheid, en jullie mogen alle winsten mee nemen.

Werkgelegenheid. Als de mensen nu zeggen: Ja maar, als de Isla gaat sluiten, dan verliezen we werkgelegenheid. Dan zeg ik: Die werkgelegenheid ben je allang kwijt. Want we hadden 3500 mensen aan het werk toen de PdVSA kwam in 1985. Er werken er nu 950. Je moet het in perspectief zetten.

De Shell moet je aansprakelijk stellen. Er zijn in Nederland moties ingediend, op Curaçao moties ingediend. We moeten onderzoeken wat de aansprakelijkheid van Shell is. Nou, dat onderzoek juich ik van harte toe, en ik zou persoonlijk bij Shell – en ik denk dat je daar ook absoluut als Overheid ook naar toe moet gaan – ze wijzen op hun morele verantwoordelijkheid. Shell heeft behoefte aan een goed imago. Ze adverteert met “Schone Lucht”. Nou laat ze dan even zien wat ze hier hebben achter gelaten, en ga nou eens met de Shell praten. Het ontmantelen van deze raffinaderij – want je moet rekening houden met dat scenario. Kijk, je moet een alternatief hebben. De Overheid heeft geld gekregen, enorm veel geld, via het Sociaal Economisch Initiatief. In 2008 heeft deze Overheid beloofd, ondertekend, dat er een visie zou komen. In 2008 zou die er komen. Wat zijn de scenario's mét een raffinaderij en wat is het scenario zónder raffinaderij. Zo moet je ook te werk gaan. Daar is geld voor vrijgemaakt. Er is geen letter op papier gezet tot nu toe. De Overheid verzuimt elke verantwoordelijkheid. Er is nu een motie aangenomen in december 2010 (dus 3 weken geleden), in Nederland in de Tweede Kamer, die eist nu dat die visie – omdat die betaald is en zo belangrijk is – er komt voor 1 februari 2011. Komt die er niet, dan kan Nederland ingrijpen, en ik denk ook dat ze dat zullen doen, want de geluiden zijn dat ze het zat zijn, en wat bijvoorbeeld – óók meneer Schotte – zegt: er moet een referendum komen voor Isla, de toekomst, dan zeg ik: Dat is onzin. Want een referendum dan geef je de mensen een keuze. Dan zeg je: Mét of zónder raffinaderij. Maar dan moet je weten wat de alternatieve werkgelegenheid is, dan moet je weten wat de opbrengst van deze raffinaderij is. Dan moet je weten wat de schade is. Dus, geef de mensen nu eens inderdaad aan: Dit zijn de opbrengsten van de raffinaderij, en we weten allemaal dat dat 0 (nul) is plus 18 doden – en geef het alternatief: De ontwikkeling van de Schottegat baai. En de verplaatsing naar Bullenbaai van de raffinaderij. Het maakt ons niet uit. Als SMOC eisen wij: Schone Lucht. Meer niet, maar ook zeker niet minder.

Zou de raffinaderij naar Bullenbaai overgeplaatst worden, zou dat voor jullie een oplossing zijn?

Als die daar wordt gebouwd op een manier die voldoet aan de practices zoals die nu bekend zijn, dan zou er geen vuiltje de lucht ingaan, en dan hoeven de mensen van Coral Estate ook niet bang te zijn. Want als we even kijken naar de windrichting, die volledig oost is, dan zou een raffinaderij op Bullenbaai betekenen dat alle uitstoot van de raffinaderij bij Coral Estate terecht komt.

Dan zou ik de mensen op Coral Estate verzoeken om heel goed op te letten op de vergunningseisen die worden gesteld aan een eventuele nieuwe raffinaderij. Maar wij eisen dus geen sluiting. Wij eisen een raffinaderij die voldoet aan de normen. Deze raffinaderij kan er aan voldoen. Daar is niet zoveel geld voor nodig. Als de PdVSA zegt: Daarvoor is 1,5 miljard USD nodig - want dat zijn de geluiden die er nu zijn, er moet 1,5 miljard USD worden geïnvesteerd (en ik heb er onlangs nog over gesproken met minister Constancia, met de hoge baas van de PdVSA en Aqualectra en van Refeneria Korsou. Die 1,5 miljard USD is alleen maar nodig, om er voor te zorgen dat de producten verkocht kunnen worden. Die 1,5 miljard USD is nodig om zwavel gehalten te verlagen in die producten. Want zelfs Zuid Amerika wil de troep van deze raffinaderij niet meer afnemen. Dus er moet geïnvesteerd worden om te kunnen blijven doordraaien.

PdVSA heeft laten zien – al zo lang ik de PdVSA wat dat betreft volg – dat ze dat niet zullen doen. Ze gaan op geen enkele uitnodiging voor een gesprek in. Niet van de Overheid, niet van Aqualectra. En de PdVSA wacht net zo lang, tot alle overige raffinaderijen die ze aan het bouwen zijn, klaar zijn. En dan laten ze deze raffinaderij aan de Overheid over.

En ik zeg tegen de Overheid: Je kunt het contract ontbinden. In het huur contract met deze PdVSA staat dat ze de installatie moeten onderhouden. Dat ze moeten zorgen dat die in dezelfde staat moet worden terug gebracht. Ze houden zich niet aan de vergunnings normen. Je kunt het contract verbreken.

De Overheid zegt dat dat niet zo is. Wij zeggen: Het is wel zo. Het feit dat de PdVSA hier zit: geopolitiek, Bullenbaai. Maar niet de raffinaderij. Ik zeg: Overheid, zet het mes op de keel van PdVSA. Pak ze aan. Je hebt de Rechter achter je staan. Je hebt de bevolking te beschermen.

Wat is de stand van zaken nu, concreet. Er is een vonnis wat op tafel ligt. Je hebt een nieuwe regering, en je hebt een nieuw land: Land Curaçao. Wat ziet U in de near future. Wat moet er concreet gebeuren.

Dat zou ik de heer Schotte – die de jongste minister president is van de wereld, dus ook hij heeft de toekomst – nadrukkelijk willen vragen om op te komen voor de belangen van de kinderen onder de rook, en te zorgen dat deze raffinaderij, in ieder geval als die niet kan voldoen: dat er iets gebeurt voor de bevolking van Curaçao. En ik heb begrepen dat hij wil (en dat juich ik van harte toe) dat er welvaart is voor iedereen.

Dat betekent: ook voor de mensen onder de rook. Dat het eiland een goede toekomst tegemoet gaat.

Ik denk: dan moet je beginnen bij het grootste probleem wat we op Curaçao kennen, en dat is deze raffinaderij. Met het vonnis van de rechter in de hand, met de kennis die er ligt en alle studies en rapporten, heeft de heer Schotte maar één ding te doen, en dat is doen wat wij al jaren vragen:

Handhaaf de vergunning, en als de PdVSA niet kan voldoen, nodig een andere maatschappij uit om dat te doen. Want de PdVSA bewijst keer op keer, dat zij de bevolking van Curaçao geen enkel warm hart toe dragen. De Kerststal ten spijt; het zal een Zwarte Kerst worden.

Meneer van Leeuwen, hartelijk bedankt voor het komen en voor Uw visie die U heeft voor wat betreft de milieuproblemen, waar we al jarenlang mee kampen

op dit eiland. Voor wat betreft de Refineria. En ik hoop dat in het Nieuwe Jaar 2011 concrete oplossingen op tafel zullen komen.

Dat hoop ik ook. Ik wil nog een ding, als dat nog mag, onder de aandacht brengen, en dat betreft een rapport uit 1983 toen de Shell er nog zat. Daar stond toen al in hoe ernstig de situatie is.

Dat rapport was opgesteld door de Dienst Rijnmond uit Rotterdam. Zoals iedereen weet zijn die al 30 jaar bezig hier op het eiland. Het rapport uit 1983 eindigde met de wens, “dat de bewoners van Wishi, Marchena, Heintje Kool en Roosendaal bevrijd mogen worden van de eeuwige stank en vervuiling ...”.

We zijn nu bijna 30 jaar verder. Ik zou zeggen: zorg nou eens dat die visie er komt, en dat het alternatief wordt uitgewerkt. Er is een Stichting of een politieke partij geweest, de MSI. De heer Casimiri is daar de grote motor achter, samen met Edgar Leito, die had voorstellen om de alternatieven uit te werken.

Die alternatieven zullen ongetwijfeld veel werkgelegenheid opleveren en een schoon milieu.

Meneer Schotte, de toekomst zou heel mooi kunnen zijn. Volgens mij ligt het op straat voor het oprapen.

Hartelijk bedankt i masha danki.